

DOROTA
FILIPIUK

Teoria Inteligencji Wielorakich Howarda Gardnera

A JAKIE INTELIGENCJE TY MASZ NAJLEPSZE?

Dzisiaj zapraszam Cię do zrobienia MM na temat Inteligencji Wielorakich-zastanów się również, które z 8 rodzajów IQ są u Ciebie najmocniejsze.

Czym jest inteligencja? Czy potrafimy ją zdefiniować? Do tej pory kojarzyła się najczęściej z wysokimi wynikami osiąganymi w testach IQ. Inteligencja to pojęcie abstrakcyjne, jego znaczenie zależy od percepcji, dla każdego człowieka może oznaczać co innego. Każdy z nas potrafi wskazać kogoś odczytanego, mądrego w sposób szkolny, a jednocześnie brak mu umiejętności potrzebnych w życiu codziennym, z drugiej strony, osobę niewykształconą, która odnosi sukcesy w interesujących ją dziedzinach życia. O której z tych osób możemy powiedzieć, że jest inteligentna?

Howard Gardner całkowicie zmienił sposób myślenia o inteligencji i samym uczeniu. Jego podstawowym założeniem jest wskazanie, że istnieje coś ważniejszego niż bycie mądrym i osiąganie wysokich wyników w testach IQ. Określił inteligencję jako umiejętność rozwiązywania problemów lub tworzenia nowych rzeczy. Jest to zdolność do rozumienia, uczenia się i myślenia. Uznał, że inteligencja jest wielopłaszczyznowa i dynamiczna. Zdefiniował inteligencję poprzez wprowadzenie pojęcia inteligencji wielorakiej.

Na wielorakość składa się osiem rodzajów inteligencji:

- ▶ Inteligencja kinestetyczna (ruchowa)
- ▶ Inteligencja intrapersonalna
- ▶ Inteligencja interpersonalna
- ▶ Inteligencja lingwistyczna
- ▶ Inteligencja logiczno – matematyczna
- ▶ Inteligencja muzyczna
- ▶ Inteligencja wizualno - przestrzenna
- ▶ Inteligencja naturalistyczna (przyrodnicza)

Każdy człowiek posiada wszystkie osiem rodzajów inteligencji, jednak występują one w innej konfiguracji, mają indywidualny, неповtarzalny profil. Żadna z wymienianych przez Gardnera inteligencji nie funkcjonuje pojedynczo, wszystkie ze sobą współpracują. Niektórzy ludzie mają wysoko rozwinięte wszystkie rodzaje inteligencji, u innych tylko kilka pracuje na bardzo dobrym poziomie. Istotne jest również to, że zdolności odkrywane są stopniowo. Stopień rozwoju danej inteligencji zależy w dużej mierze od edukacji i kultury, w której wychowała się dana osoba. W pracy z dziećmi ważne jest poznanie preferencji i mocnych stron uczniów, aby móc je wykorzystać. Gardner wskazuje jednak, żeby wspierać nie tylko mocne strony dziecka, ale stawiać na równomierny rozwój, szczególnie u małych dzieci.

Teoria Gardnera potwierdza indywidualizm każdego człowieka, a co za tym idzie, wiele dróg poznawania świata, metod przyswajania i zdobywania wiedzy.

Charakterystyka poszczególnych typów inteligencji według H. Gardnera

Inteligencja kinestetyczna (ruchowa)

Osoby, u których dominuje ten rodzaj inteligencji najlepiej rozumieją świat poprzez ruch, dotyk, uczą się poprzez wykonywanie oraz działanie. Inteligencja ruchowa przejawia się bogatą komunikacją za pomocą „języka ciała” i gestów. Osoby takie lubią ciągły ruch, gry ruchowe i demonstracyjne, trudno im usiedzieć w jednym miejscu, chętnie angażują się w sprawy wokół siebie. Wiąże się to również z dużą sprawnością fizyczną, koordynacją ruchową, gibkością ciała. Te osoby lubią taniec, potrafią wykonywać prace ręczne, mają bardzo dobre poczucie czasu, dobrze piszą i liczą, lubią wymyślać nowe gry, potrafią kontrolować ruchy swojego ciała. Wszystkiego muszą dotknąć.

W odniesieniu do dzieci należy zdać sobie sprawę, że mają one dużą trudność

w usiedzeniu w miejscu, wolą poznawać nowe rzeczy poprzez dotyk. Nauczyciel może rozwijać tego rodzaju inteligencję poprzez zadawanie ćwiczeń fizycznych, proszenie dziecka o demonstrowanie różnych sytuacji, pozwalanie na ruchowe przekazywanie poznanych informacji, swojej wiedzy, uczenia się poprzez rysowanie, malowanie, klejenie, układanie. Wspierające będzie zachęcanie uczniów do uprawiania sportu, brania udziału w zajęciach teatralnych, artystycznych, wykonywania prac ręcznych.

Inteligencja intrapersonalna

Jest to inteligencja introspektywna wykorzystująca zdolność do poszukiwania samego siebie, swoich wewnętrznych emocji, duchowości. Osoby obdarzone tego rodzaju inteligencją najlepiej rozumieją świat poprzez własną obserwację. Mają jasno sprecyzowany punkt widzenia, motywy działania i własne odczucia. Lubią samotność, najlepiej pracują w ciszy, nie potrzebują motywacji z zewnątrz, ale muszą wiedzieć dlaczego wykonują dane zadanie. Osoby te mają zdolność do rozumienia siebie, własnych słabości czy zalet, rozumienia własnego postępowania. Inteligencja intrapersonalna pozwala zrozumieć dziecku, że może ono samo wywierać wpływ na siebie. Dziecko takie wie, kiedy samo podjąć zadanie, a kiedy należy poprosić o pomoc, przyjmuje odpowiedzialność za swoje postępowanie. Nauczyciel może rozwijać ten rodzaj inteligencji poprzez dostarczanie uczniowi możliwości własnej ekspresji, poprzez pomoc w odnalezieniu własnego sposobu uczenia się.

Inteligencja interpersonalna

Inteligencja interpersonalna to myślenie o innych, chęć zrozumienia. Osoby z tym typem inteligencji są empatyczne, doskonale rozpoznają różnice między ludźmi, starają się zrozumieć motywy postępowania innych, ich nastroje, intencje. Potrafią wchodzić w interakcje z grupą w pracy i w szkole. Osoby takie lubią być częścią zespołu, mają dużo przyjaciół. Posiadają umiejętności: w mediacjach, rozwiązywaniu problemów i znajdowaniu kompromisów. Potrafią organizować pracę w grupie, mają zdolności przywódcze. Interesują się wieloma sprawami, mają wiele dodatkowych zajęć. Osoby z inteligencją interpersonalną potrafią przyjąć konstruktywną krytykę, zmienić swoje postępowanie. Nauczyciel może pomóc uczniowi z tego rodzaju typem inteligencji poprzez wskazywanie mu jak należy rozwiązywać problemy, konflikty, czy stwarzać warunki do współdziałania w grupie, realizować projekty grupowe. Najlepiej uczy się pracując z innymi, wchodząc w relacje międzyludzkie.

Inteligencja lingwistyczna (językowa)

Cechuje ją myślenie słowami, używanie języka do wdrażania i zrozumienia skomplikowanego znaczenia. Osoby z tym typem inteligencji mają bardzo dobrze rozwiniętą zdolność czytania, mówienia i pisania, są wrażliwe na słowa, porządek między słowami, dźwiękami i rymami. Mają bardzo bogaty zasób słownictwa. Łatwo uczą się języków obcych. Lubią literaturę, zabawę słowami, często tworzą poezję, biorą chętnie udział w debatach, formalnych przemówieniach, kreatywnym pisaniu czy opowiadaniu żartów. Lubią się uczyć nowych słów, bardzo dobrze radzą sobie z pracami pisemnymi, robią notatki na zajęciach. Nauczyciel może pomóc w rozwijaniu tych umiejętności przez dostarczanie uczniom możliwości swobodnego wypowiedzania się, słuchania, opisywania elementów środowiska. Pozwalać im na zabawy słowne, rymowanki, opowieści na podane tematy czy wymyślanie dalszego ciągu, np. bajki. Dzieci mogą spisywać swoje opowiadania czy pisać pamiętnik.

Inteligencja logiczno – matematyczna

W tego typu inteligencji używa się liczb, matematyki, logicznego myślenia i schematów (myślowych, wzrokowych, liczbowych i kolorystycznych). U osób z inteligencją logiczno – matematyczną występuje myślenie koncepcyjne, abstrakcyjne, a także dostrzeganie zależności. Lubią eksperymenty, interesują się kosmosem, analizują okoliczności zdarzeń, ludzkie zachowania, lubią pracę z liczbami, wzorami, operacjami matematycznymi. Rozwiązują zagadki koncepcyjne, są zdyscyplinowane, dobrze zorganizowane, systematyczne. Potrafią w sposób logiczny argumentować. Mają dobrze rozwinięte myślenie przyczynowo – skutkowe. Osoby z tym typem inteligencji lubią porządek, nie tolerują osób niezorganizowanych. Dokładnie wykonują instrukcje, zbierają informacje, by rozwiązać problem. Potrafią dokonywać pamięciowych kalkulacji. Nauczyciel powinien stwarzać uczniom możliwości do eksperymentowania z liczbami, używania komputera, programów matematycznych, wyciąganie wniosków, analizę zadań.

Inteligencja muzyczna

Osoby z inteligencją muzyczną najlepiej rozumieją świat poprzez muzykę. Łatwo rozpoznają rytm, potrafią go powtarzać, tworzą własne rytmy, melodie. Lubią poezję, muzykę, często ładnie śpiewają, potrafią grać na instrumencie muzycznym. Wybijają rytm, nucą melodię, śpiewają, odtwarzają rytmy, które usłyszały zaledwie raz. Rozróżniają tempo w muzyce, dostrzegają dźwięki płynące z otoczenia. Osoby te są wrażliwe na wysokość dźwięków, tembr czy ton. Bardzo silnie wiążą muzykę z emocjami. Nauczyciel może rozwijać te zdolności poprzez wykorzystywane na lekcjach płytoteki, nagrań muzycznych, śpiewnie, granie na instrumentach. Uczniowie często uczą się nucąc lub słuchając muzyki.

Inteligencja wizualno - przestrzenna

Osoby z tym typem inteligencji najlepiej rozumieją świat dzięki wizualizacji i orientacji przestrzennej. Czerpią przyjemność z rozkręcania i składania elementów w jedną całość, układają trójwymiarowe układanki, poprzez wizualizację przywołują wspomnienia, z łatwością interpretują mapy i plany. Osoby te są wrażliwe na szczegóły, mają dobrze rozwiniętą wyobraźnię, dużo rysują, w sposób graficzny przedstawiają pomysły, bez trudności orientują się w trójwymiarze.

Dzieci z rozwiniętym tym typem inteligencji wolą książki z wieloma ilustracjami, lubią budować z klocków. Nauczyciel powinien zachęcać uczniów do projektowania i wykonywania gazetek, kolorowych obrazów.

Inteligencja przyrodnicza

Mają ją osoby zdolne do rozpoznawania i klasyfikowania roślin, minerałów, zwierząt, do rozpoznawania zjawisk kulturowych. Rozumieją świat przez swoje otoczenie. Osoby takie rozumieją naturę, kochają przyrodę, mają zwierzęta, lubią spędzać czas na powietrzu, spacerach, wycieczkach pieszych. Dzieci często zbierają okazy flory i fauny, kolekcjonują skały, minerały, muszelki. Można te zdolności doskonalić poprzez rozwijanie zainteresowania światem zewnętrznym, światem przyrodniczym. Należy dawać im zadania propagujące ekologiczny styl życia, oparte na badaniach przyrodniczych.